

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII.

V Ljubljani, v torek, dne 9. januarja 1934.

Štev. 3.

Za oživljenje gradbene delavnosti

Preteklo leto je bilo za gradbeno delavnost v Jugoslaviji naravnost katastrofalno. Še leta 1930. je bilo v Zagrebu zgrajenih nad 400 poslopj, lani že samo nekaj nad 100. Enako je padla gradbena delavnost v Beogradu, kjer se je znižala v enem letu, to je od l. 1932 na 1933 za celih 46 odstotkov. In da ni v Ljubljani in drugih mestih nič boljše, vemo vsi le pre dobro.

Oživljenje gospodarskega življenja pa je odvisno v prvi vrsti od gradbene delavnosti, kajti pri gradbah je zaposlena cela vrsta industrij in obrtov in od gradbene delavnosti ima svoj zaslužek tudi trgovina in vsi stanovi. Gradbena delavnost pa je končno tudi edino učinkovito sredstvo proti brezposelnosti. Gospodarska kriza zato nima večjega nasprotnika, kakor je gradbena delavnost in zato je treba to čim bolj povečati.

In sedaj je čas, da se prične delati za oživljenje gradbene delavnosti in zato bi bilo treba, da se takoj začne s pripravami, da se spomladi prične živahna gradbena sezona. Vse, kar le pospešuje gradbeno delavnost, je treba storiti in niti država niti samouprava se ne bi smela ustrašiti pred nobeno žrtvijo, če je ta v korist povečanju gradbene delavnosti. Z davčnimi olajšavami, z drugimi ugodnostmi bi morala ne le država, temveč tudi vsa samoupravna telesa pospeševati gradbeno delavnost in tudi sama izvršiti čim več javnih del.

Zlasti pa bi se morala pospeševati zasebna gradbena delavnost, ker je šele od nje odvisno resnično zboljšanje v gospodarskem življenju. Kako je mogoče pospeševati gradbeno delavnost, o tem je bilo podanih že toliko predlogov, da ni že davno več nobena tajnost, kako se more doseči večja gradbena delavnost. Zato tudi o teh predlogih ni treba posebej govoriti. Tem važnejše pa je, da je tu volja za povečanje gradbene delavnosti in te volje na mnogih krajih manjka.

Še vedno se na nekaterih mestih ne uvideva vsa važnost večje gradbene delavnosti in ne spoznava se še dovolj, da pomeni vsaka nova hiša ustvaritev novega davkoplačevalca, ki bo državi deset in desetletja dajal stalne dohodke. Zato se za državo izplača, če za ustvaritev tega novega davkoplačevalca v začetku tudi nekaj popusti od svojih dohodkov, ker bo potem dobila te popuste vrnjene več ko z obrestmi.

Povečanje gradbene delavnosti je v veliki meri odvisno tudi od višine obrestne mere. S krediti, ki so predragi, ki uničujejo rentabilnost novih hiš, ni mogoče doseči večje gradbene delavnosti. Poskrbeti bi bilo treba za zadostne stavbne kredite po nizki obrestni meri, ker bi to takoj dvignilo gradbeno delavnost. V zvezi s tem pa bi bilo treba tudi resno delati na odpravi nezaupanja, ki je tudi eden težkih vzrokov za padanje gradbene delavnosti.

Polagoma pa bi morali pričeti pri nas misliti tudi na to, da ustvarimo doma vse industrije, ki so potrebne za gradbeno stroko. Celotno vrsto izdelkov uvažamo še iz tujine, ki bi jih mogli izdelovati doma. Samo v elektrotehnični industriji je pri nas prostora za več ko eno veliko tvornico.

Čas bi pa tudi bil, da z res široko organizirano akcijo poskrbimo, da bo tudi podeželsko ljudstvo v južnih krajih, da bodo naši delavci udobneje stanovali. Z leseni stanovanjskimi hišami bi mogli poleg tega znatno zboljšati položaj na lesnem trgu, ki kar ne pride iz mrtvila. Tudi za zdravje naroda bi bila takšna akcija za zgraditev zdravih in udobnih stanovanj največjega pomena in že samo s tem bi se izplačala.

Vse je odvisno le od tega, da se začne

delati, da je tu volja za delo, ker vse drugo imamo doma v izobilju. Imamo dovolj stavbnega lesa, dovolj cementa, kamna in opeke za zgraditev hiš, imamo dovolj živil za prehrano delavcev in imamo tudi dovolj vsega drugega, kar potrebuje delavec za približek. Vse potrebno je tu in graditi bi se moglo, če bi seveda bil kdo tu, ki bi to veliko gradbeno akcijo organiziral in

izvedel. Ta nekdo se mora najti in imamo tudi dovolj inženirjev, ki morejo izvesti organizacijo vse te akcije.

Vse je odvisno le od volje in če nimamo te, potem seveda tudi ne bo konec gospodarske stiske. Ali kot mlad narod moramo imeti tudi to in imeli jo bomo, če le začnemo. Zato pa treba začeti delati za oživljenje gradbene delavnosti.

Gospodarska Mala antanta

Za sestanek gospodarskega sveta Male antante je priredil »Prager Tagblatt« poseben prilogi, v kateri je objavil celo vrsto zanimivih člankov raznih najodličnejših politikov in gospodarskih strokovnjakov iz držav Male antante.

Na prvem mestu objavlja list

izjavo zunanjega ministra dr. Beneša

ki pravi:

Načrt gospodarskega sodelovanja držav Male antante, čegar konkretna in sistematična izvedba je ena najvažnejših nalog naše gospodarske politike in kateremu cilju bo posvečeno zasедanje gospodarskega sveta, ni posledica kakšne teoretične ali abstraktne koncepcije in tudi ne le posledica enostranskih političnih namenov. Načrt je nasprotno naravna in logična posledica sedanjega položaja. Je le izraz živih in neodložljivih potreb vseh treh držav.

Sedanji mednarodni gospodarski položaj še vedno označuje gospodarski nacionalizem in po neuspehu londonske konference še vedno ni nobenega upanja, da bi bilo mogoče sedanjo gospodarsko stisko zločiti če že ne s splošnim svetovnim gospodarskim načrtom, pa vsaj z zmernimi evropskim. Zato ni drugega izhoda iz vseh teh težkoč, kakor da se pogleda in razširi gospodarski odnosi vsaj z onimi državami, ki so nam najbližje. Zlasti še, ker ni strahu, da bi prestižni ali nacionalni oziri ali pomankanje zaupanja preprečili sodelovanje teh držav.

To pa ne pomeni, da bi prezrl težkoče, ki ovirajo vedno znova naše gospodarsko sodelovanje. Tudi ne pomeni to, da ne bi poznal meje tega sodelovanja, ki jih narekuje gospodarska struktura teh treh držav. Toda brez težkoč sploh ni nobena politika, zlasti pa ne v tako izrednih časih, kakor jih preživljamo sedaj. Naša naloga je, da vse te težkoče premagamo, da odpravimo vse ovire, za medsebojno sodelovanje in da se ne ustrašimo niti pred žrtvami, če so te potrebne za našo skupno korist, za naše zaveznike in s tem za vso Malo antanto.

Ponovno smo že naglašali: Niti mi niti naši zavezniki se ne upirajo gospodarskemu sodelovanju s komurkoli, ker nikogar ne izključujemo iz kroga srednjeevropskega sodelovanja, najmanj pa Avstrije in Madjarske. Nasprotno, želimo sodelovanje z njimi. Če pa hočemo priti do kakršnegakoli širšega sodelovanja, potem moramo razbiti obroč gospodarske osamljenosti in medsebojnega izključevanja tam, kjer ga je mogoče razbiti. Moramo imeti pogum, da smo iniciativni, da uresničimo vsaj to, za čimer smo stremeli od začetka Male antante: da postane gospodarska Mala antanta podlaga srednjeevropskega gospodarskega sodelovanja, ki ne bo v korist le vsem trem našim državam, temveč pomembna etapa na poti k zboljšanju razmer v vsej srednji Evropi.

Zunanji minister Titulescu

... Postala je že navada, da se podčrtujejo težave, ki ovirajo zblizanje gospodarskih interesov držav Male antante. Nespametno bi bilo tajiti, da je potrebno, da se bolj ko doslej potrudimo za prilagoditev naših produkcijskih sistemov in zamenjalnih metod. Vendar

Rojstni dan kraljice Marije

Danes praznuje Jugoslavija rojstni dan svoje kraljice. Praznuje ga v ljubezni in spoštovanju do svoje kraljice, ki se je ob vsaki priliki izkazala kot prava mati svojega naroda. Zlasti pa je bila deležna njene ljubezni deca in zapuščenega deca še prav posebej. Pa tudi vsako drugo lepo prizadevanje je našlo v kraljici Mariji vedno močno zaščitnico in podpornico.

Zato pa se jugoslovanski narod zgrinja na dan rojstnega dne ob svoji vladarski hiši ter kliče svoji kraljici iskreno in iz srca:

Zivela kraljica Marija!

Zivela jugoslovanska kraljica!

zmagal, če se ne odpravijo ovire za uvoz jugoslovanskih agrarnih proizvodov na Češkoslovaško. Velika napaka Češkoslovaške je, da zanemari jugoslovanski uvoz in da ga ovira z raznimi predpisi. Tako se favorizirajo z deviznimi predpisi češkoslovaški uvozniki na škodo jugoslovanskih, monopolizira se ves uvoz v korist 17 čl. komislonarjev, s taksami se zmanjšuje zaslužek jugoslov. uvoznikov itd. Ta ozkosrčna politika se mora nehati, če se hočejo doseči boljši gospodarski odnosi med obema državama.

Rumunsko stališče označuje bivši poljedelski minister in predsednik osrednje zveze kmetijskih zbornic Virgil Potarca nekako tako-le:

Z agrarno reformo je postala mala kmetija glavna oblika rumunskega kmetijstva, ker odpade 95 odstotkov vse obdelane zemlje na posestva pod 10 ha. Pri tej razdelitvi zemlje in z ozirom na to, da je 82% prebivalstva kmetijskega, mora Rumunija v prvi vrsti gledati na to, da reši agrarne probleme. Od prodaje deželnih pridelkov je odvisno, koliko more kupiti kmetstvo prebivalstvo industrijskih izdelkov. Zato je potrebno sodelovanje industrijskih držav z agrarnimi. Počonavske države, zlasti Mala antanta, bi mogle ustvariti enoto za pobijanje gospodarske stiske. Statistike kažejo, v kakšni meri bi se mogla zvišati zunanja trgovina med temi državami. Dokler pa bo vsaka država gledala le na to, kako sama pride iz krize, bo ta trajala še dalje.

Kaj pravijo industrijalci

Podpredsednik osrednje zveze csl. industrijcev poslanec prof. dr. Hodáč je mnenja, da kompenzacijska pogajanja v okviru plačilne izravnave po kliringu ne zadostujejo. Z organizacijo prometa treba pospeševati uvoz iz agrarnih držav Male antante. Zamenjavo blaga je treba pospeševati tudi s postopno odpravo vseh ovir in s stopnjevanjem produkcije. V tem oziru je mogoče doseči še mnogo. Treba samo pomisliti, da se v Nemčiji porabi premoga na glavo prebivalca 19 stotov, na Češkoslovaškem 14, v Jugoslaviji 1.5 in v Rumuniji 0.5 stotov. Železa in jekla se porabi v Franciji na glavo prebivalca 124 kg, v Češkoslovaški 39, v Rumuniji 12 in v Jugoslaviji 6 kg. Te številke kažejo, kako velike razvojne možnosti še obstoje.

Donava je kot prometna zveza danes premalo uporabljena, direktno železniško zvezo z Rumunijo treba tudi še izpopolniti. Da pa pride do živahnejše zunanje trgovine vseh držav Male antante, so poleg državne akcije potrebni tudi dogovori med glavnimi industrijskimi proizvajalci in glavnimi zastopniki trgovine vseh treh držav.

Djoka Čurčin, gen. tajnik centrale industrijskih korporacij v Jugoslaviji: V sled mehanizacije kmetijstva je nadprodukcija znižala cene. Agrarna avtar-kija industrijskih držav je nadalje zni-

pa za svojo osebo izjavljam, da obstoji mnogo širše in mnogo večje polje za sodelovanje, kakor pa se splošno misli.

Z zboljšanjem gospodarskega in finančnega položaja držav Male antante ne bo gospodarska Mala antanta služila le sebi, temveč vsej Evropi, ki je prizadeta od krize, v kateri se nahaja Počonavje. In gospodarska Mala antanta bo gospodarstvu Evrope v enako korist, kakor služi politična Mala antanta splošnim interesom miru.

Četudi ne bi bila gospodarska Mala antanta nič drugo ko primer odločnega in v najpoštenjši resnosti izvršenega organizacijskega delovanja sredi oklevajočega sveta, bi vendar zaslužila splošno pozornost. Prepričan pa sem, da pomeni mnogo več!

Kaj pravijo agrarci?

Poslanec Rudolf Beran, podpredsednik csl. agrarne stranke pozdravlja vsako poglabitev gospodarskih stikov med državami Male antante, ker to utrjuje že njih politično skupnost. Potrebna pa je tudi večja zamenjava blaga med temi državami, ker je to edini način, da morejo agrarne države plačati uvoz industrijskih izdelkov. Nikakor pa ne sme imeti škodo od večjega uvoza poljedelskih pridelkov csl. kmetijstvo. Zato je mogoče stopnjevati uvoz iz držav Male antante le na ta način, da nabavi čsl. industrija njej potrebne surovine predvsem iz teh držav. Kadar ima Češkoslovaška doma na razpolago 30.000 vagonov pšenice in rži, ni nobene potrebe po uvozu pšenice. Prav tako pa tudi ne po koruzi, dokler je doma dovolj ječmena in ovsa, ki ju je mogoče uporabiti za krmo. Pozdravlja pa polzuse, da pride do sodelovanja med industrijo in kmetijstvom, ki sta glavni komponenti gospodarstva. Čsl. kmetijstvo hoče braniti le svoj obstoj, a tudi izpolniti naloge, ki jih ima do družbe in do države.

Pod naslovom »Zvestoba obvezuje« označuje svoje stališče Voja Gjorgjević, ravnatelj glavne zveze kmetijskih združenj tako-le:

Agrarne države preživljajo težko krizo. Vsled padca cen, pretiranih carin in drugih uvoznih omejitev ter vsled nezmišelnih agrarne avtar-kije industrijskih držav so prišle v naravnost obupen položaj.

Industrije agrarnih držav zahtevajo večjo zaščito. To stališče v Jugoslaviji še ni prodrlo, a zmaguje, ker ga podpirajo one industrijske države, ki ovirajo uvoz agrarnih pridelkov. Toda ta misel je napačna, ker glavno je, da dvignejo agrarne države kvaliteto svojih pridelkov in dosežejo boljše cene za svoje pridelke. V tem primeru bodo mogle tudi kupovati več industrijskih izdelkov.

Pristaši industrijskega protekcionizma utemeljujejo svoje stališče zlasti s primerom trg. bilance med Češkoslovaško in Jugoslavijo. Pravijo: z najintimnejšimi zvezami smo zvezani s Češkoslovaško, rezultat trgovinske bilance med obema državama pa je ta, da je v letih 1927 do 1932 Jugoslavija izvozila iz Češkoslovaške blaga za 6674 milijonov Kč, uvozila na Češkoslovaško pa v tem času le za 3434 milijonov Kč.

Nasprotniki smo industrijskega protekcionizma v Jugoslaviji, vendar bo ta

žala uvoz deželnih pridelkov. Vsled tega se je gospodarska struktura Rumunije in Jugoslavije za sodelovanje s Češko-slovaško poslabšala. Za zboljšanje zunanje trgovine bi bile potrebne predvsem tarifne olajšave in organizacija prodajnih in nakupnih central, toda brez ustvarjanja monopolov za posameznike (čsl. uvozni komisijonarji). S trgovin, pogodbami bi bilo treba postopoma odpraviti vse ovire in polagoma doseči, da bi bile vse tri države v vseh velikih gospodarsko-političnih vprašanjih ena enota. Kajti danes gre razvoj za tem, da ves svet ustvarja nove skupine in v takšnih časih je nevarno ostati osamljen. Zato je gospodarska mala antanta nujnost, kljub njenim strukturnim pomanjkljivostim.

Prof. C. R. Mircea, generalni ravnatelj rumunske industrijske zveze: Rumunija ni več izključno agrarna država. Za večje gospodarsko sodelovanje Rumunije in Češko-slovaške je potrebno, da more Rumunija izvažati svoje pridelke v Češko-slovaško, da pa pri tem ne mora žrtvovati interesov svoje industrije. Pač pa bi mogla prvenstveno kupovati v Češko-slovaški. Možnosti za zboljšanje je polno, ker ni treba, da

uvaža Češko-slovaška petrolej iz Rusije, ko ga dobi enakega in po isti ceni v Rumuniji. Isto velja za koruzo iz Argentine. V tem je že kašipot k zbolšanju gospodarskih stikov.

Dnevni red zasedanja Gospodarskega sveta Male antante v Pragi

Dne 10. t. m. se sestane v Pragi Gospodarski svet Male antante. Dnevni red zasedanja je določen tako-le:

1. Določitev seznama blaga, ki ga more kupiti posamezna država Male antante v drugih dveh državah Male antante.
2. Ustanovitev in organizacija stalnega odbora za sodelovanje emisijskih bank držav Male antante.
3. Ustanovitev skupnega statističnega urada za gospodarstvo.
4. Izenačenje trgovinskega in carinskega prava.
5. Normalizacija kmetijstva in industrije v državah Male antante.
6. Ustanovitev skupne osrednje pisarne za vsa prometna vprašanja, zlasti za železniški, vodni in zračni promet.
7. Ustanovitev osrednjega urada za enotno izvedbo posameznih gospodarskih akcij držav Male antante.

Nova konkurenca nabavljajalnih zadrug

Železniška nabavljajalna zadruga odvarja v Ljubljani zadržni hotel

Po zadružnih trgovinah, po zadružnih krčmah smo dobili sedaj še zadržni hotel. Nabavljajalna zadruga uslužbencev drž. železnic v Ljubljani je namreč objavila v listih velik insert, da je s 5. januarjem otvorila v zgradbi Podpornega društva železniških uslužbencev in upokojencev zadržno prenočišče. V tem prenočišču morejo prenočevati vsi državni in samoupravni uslužbenci in upokojenci ter njihovi družinski člani, ki so člani katerekoli zadruga, ki je včlanjena v Zvezi nabavljajalnih zadrug državnih uslužbencev.

V teh žalostnih časih krize, ko je nad 1000 trgovskih in nad 1000 obrtniških obratov moralo ustaviti delo, bi moral biti človek naravnost vesel, ko vidi, da obstoji vsaj ena organizacija, ki se je kriza ne prime. Vse propada in se komaj vzdržuje na stari višini, le nabavljajalne zadruga in konzumi se množe ko gobe po dežju in razširjajo svoje poslovanje. Kakor rečeno, človek bi moral biti naravnost vesel tega izjemnega napredka. Če bi bil seveda dosežen ta napredek z lastnimi silami in če bi bil v resnici dokaz gospodarskega napredka. Žal pa takšnega dokaza ne vidimo, ker ves ta napredek nabavljajalnih zadrug in konzumov je bil dosežen le na stroške javnosti. Ne vsled lastnih sposobnosti, temveč le vsled davčnih olajšav napredujejo nabavljajalne zadruga in čim močnejši je njih napredek, tem večji je tudi prispevek davkoplačevalcev za njih napredek. Je to torej napredek, ki gre na škodo drugih davkoplačevalcev in zato moramo proti takšnemu načinu napredovanja nastopiti.

In nastopiti moramo tem bolj proti temu neupravičenemu pospeševanju konzumarstva na javne stroške, ker so ga deležne zadruga, ki imajo milijonske čiste dobičke in ki so kapitalno tako močne, da vseh teh velikih davčnih olajšav niti ne potrebujejo. Razumemo in ne nasprotujemo, če država podpira s posebnimi ugodnostmi revne pridobitne zadruga, ki same niso dovolj močne, da izvršujejo svoje namene, ker služi delo teh zadrug produkciji in se na ta način narodno premoženje dviga. Nabavljajalne zadruga pa tega produktivnega pomena nimajo, one samo agitirajo za čim večjo potrošnja in že vsled tega nimajo pravico na davčne olajšave v času splošne štednje.

Prav posebno pa moramo protestirati, da uživa davčne privilegije podjetje, kakor je ravnokar objavljeno zadržno prenočišče. Kakor pravi insert, morejo v tem prenočišču prenočevati tudi družinski člani onih, ki so člani katerekoli zadruga. Družinski članom torej niti treba ni, da bi bili člani nabavljajalne zadruga, temveč zadostuje, da je kdo njihove rodbine član kakšne zadruga in že so tudi oni deležni vseh pravic te zadruga. S tem je kršeno osnovno načelo zadružništva, da si namreč ljudje pomagajo z medsebojno pomočjo. V zadržnem prenočišču pa bodo mogli pre-

nočevati ljudje, ki sploh niso člani nobene zadruga, ki bodo torej deležni privilegijev, ne da bi sami kaj storili za te privilegije!

Finančni minister je v svojih novih davčnih predlogih uveljavil tudi načelo, da ne more biti deležna davčnih privilegijev nobena zadruga, ki posluje tudi z nečlani. Je to stališče, ki je edino pravilno in ki je edino v skladu z načelom davčne enakosti. Konstatiramo, da imajo v novem zadržnem prenočišču pravico prenočevanja tudi nečlani nabavljajalne zadruga uslužbencev drž. železnic, da ta torej več ne izpolnjuje osnovnega pogoja za davčno oprostitev, kakor ga zahteva finančni minister v svojem novem predlogu. Upamo zato tudi, da bo davčna oblast ukrenila vse potrebno, da pride država do svojih pravic.

Nimamo nič proti temu, če si katerekoli zadruga ustanovi za svoje člane zadržno prenočišče. Je to njih pravica, ki ji nočemo niti najmanjše ugovarjati. Toda ustanove naj si prenočišče na svoje stroške, ne pa na račun javnosti. To moramo tem bolj odločno zahtevati iz splošnih narodnogospodarskih ozirov, ker ne gre, da se z davčnimi privilegiji ubija naš mladi hotelirski obrt. Nasprotno bi morali iz ozirov na tujski promet naše domače hotelirstvo nad vse podpirati, ne ga pa z neenako konkurenco omejevati. Isto pravico do davčnih privilegijev ko zadržno prenočišče, v katerem morejo poleg vsega prenočevati še nečlani, ima tudi vsako drugo prenočišče. In če se dovolijo davčne ugodnosti enemu, se morajo dovoliti tudi drugemu. Enake pravice za vse!

Država je v težki finančni situaciji in finančni minister ima težke skrbi, da najde potrebne dohodke. Zakaž ne seže tudi tja, kjer so milijonski dobički? Zakaž ne obdači tudi konzumne trgovine, krčme in hotele? Tam, kjer je denar, tam naj tudi pritiska davčna uprava, ker tu bo imela tudi uspeh. Nikakor pa ne gre, da bi morali eni plačevati in plačevati, njih konkurenti pa bi bili oproščeni vseh teh plačil.

Apeliramo zato na finančnega ministra, da napravi vsem neenakostim konec in da bodo davčne obveznosti za vse enake in da se črtajo privilegiji vsem konzumnim zadržnam. Je to v interesu davčne morale in v interesu državne blagajne in zato upamo, da bo naš apel tudi našel pravi odmev.

Za vse cenjene naročnike prilagamo današnji številki pošto položnico v svrhu poravnave naročnine za tekoče leto, oziroma eventualnih zaostankov na naročninah. One cenjene naročnike, ki so naročnino že poravnali, pa prosimo, da izročijo položnico svojim znancem, ki še niso naročniki, da se naroče na »Trgovski list«.

— Uprava.

† Ivan Rebek

Ni še dolgo, ko smo se spominjali sedemdesetletnice Ivana Rebeka in že moramo poročati o njegovi smrti. Po dolgotrajni bolezni je umrl dne 5. januarja v Celju ključavničarski mojster Ivan Rebek, eden najbolj zaslužnih naših narodnih ljudi na bivšem Štajerskem. Za napredek našega obrtništva si je pridobil neveljvinih zaslug, prav tako pa tudi za razvoj našega gospodarstva. Bil je v vsakem pogledu mož na svojem mestu, ki je storil vedno več, kakor pa je bila njegova dolžnost.

Večna slava njegovemu spominu!

Cene zopet padle

Oddelek za proučevanje gospodarskih vprašanj pri Narodni banki je objavil pregled gibanja cen na veliko za mesec december. Iz objavljenih indeksov številke se vidi, da so cene kmetijskih pridelkov zopet padle in prav tako tudi cene industrijskih izdelkov. Gibanje cen nam kažejo te številke:

	dec. 1933	nov. 1933	dec. 1932	dec. 1931
rastlinski proizvodi	52.7	53.7	61.6	70.6
živalski proizvodi	52.1	53.2	57.3	58.6
mineralni	76.2	76.3	76.8	73.4
industrijski	68.4	69.1	68.1	68.5
celotni indeks	62.3	63.1	64.8	67.2
izvozni predmeti	59.2	61.0	57.9	66.6
uvozni	73.5	73.3	73.7	65.1

Indeks rastlinskih proizvodov je nazadovol vsled padca cene pšenice, banatski koruzi, fižolu, suhim češpljam in pekmezju. Cene za vino in sremsko koruzo so v dvigu. Cene živalskih proizvodov so nazadovale za 1.1 točko in sicer vsled padca cen jajcem, zaklani živini, svinjski masti in slanini. Cena svinj in kozam je v rahlem dvigu. Cene mineralnih proizvodov so skoraj brez spremembe. Cena industrijskih izdelkov je v glavnem nazadovala. Pocenili so se otrobi in moka. Cena izvoznih predmetov, ki se je v novembru še nekaj popravila, se je zopet poslabšala in nerazmerje med cenami uvoznih in izvoznih predmetov se je še povečalo.

Adria prašek je boljši

OUZD v decembru 1933.

Izredna zima je zaposlenost delavstva v decembru 1933. precej zmanjšala. Prirast članstva OUZD-a napram predhodnemu letu je radi tega popolnoma odpadel. Število zavarovanih delavcev je skoraj isto kakor decembra 1932. Padanje zaposlenosti gre v prvi vrsti na račun sezonskih obratov, kjer so zaposleni pretežno moški. Število ženskih članov je vkljub mrazu napredovalo, kakor je razvidno iz sledeče tabele:

Mesec	Letna razlika		skupaj
	moških	ženskih	
junij	-4.211	+ 134	-4.077
julij	-3.351	+ 763	-2.588
avgust	-2.600	+1.091	-1.509
september	-1.492	+1.280	- 212
oktober	- 544	+1.351	+ 807
november	- 979	+1.468	+ 489
december	-1.518	+1.508	- 10

Napram novembru 1933 je članstvo padlo za 3.672, t. j. od 77.877 na 74.203.

Odstotek bolnikov je znatno večji od lanskega decembra, zlasti pri moških (zmanjšanje sezonske zaposlenosti). Deloma je temu vzrok podaljšanje bolno-podporne dobe od 26 na 52 tednov, deloma pa izreden mraz, zlasti v prvi polovici decembra.

Povprečna dnevna zavarovana mezda, katera odgovarja približno faktičnemu dnevnemu zaslužku povprečnega delavca, je pri moških za Din 0.81 ali za ca 3% manjša, pri ženskih delavcih za pa Din 0.19 ali za ca 1% večja od decembra 1932.

Adria prašek je boljši

RAZPORED PRIDOBNE IN RAZGRNEN

V smislu člena 131 zakona o neposrednih davkih naznanja davčna uprava, da je razpored pridobnine in pavšalnega davka na poslovni promet za l. 1933 razgrnjen na vpogled davčnim zavezancem med običajnimi uradnimi urami v času od 8. januarja 1934 do 15. januarja 1934 pri davč. upravi za mesto v Ljubljani, Vodnikov trg 5/II., soba 12.

Vsi davčni zavezanci so, odnosno bodo še posebej obveščeni o ugotovljeni davčni osnovi in o odmerjenem davku s plačilnimi nalogi (obvestili).

Proti višini davčne osnove in odmerjenega davka se davčni zavezanec lahko pritoži v roku 30 dni po prejemu plačilnega naloga.

Kolek za pritožbo 20 Din.

Po svetu

Nj. Vel. kralj je z Bleda odpotoval v Zagreb, kamor je dospela iz Beograda tudi Nj. Vel. kraljica.

Naknadni sporazum o dopolnitvi trgovinske pogodbe z Italijo je bil dne 4. januarja podpisan v Rimu.

Sklenitev trgovinske pogodbe z Italijo komentirajo francoski listi zelo optimistično in naglašajo, da se bodo sedaj zboljšali tudi politični odnosi med Italijo in Jugoslavijo. Zlasti naglašajo listi, da je prišlo do sporazuma vsled osebne intervencije Mussolinija.

Bolgarska kraljeva dvojica obišče oficinalno Bukarešto dne 25. t. m.

Konferenca Male antante je vsled spremembe vlade v Rumuniji odložena na čas med 20. in 30. januarjem.

Titulescu še ni prevzel zunanega ministristva v novi Tatarescovi vladi. Vstopil bi v vlado šele potem, ko bi vlada že izdala energične ukrepe proti atentatorjem.

Za predsednika rumunske liberalne stranke, ki je sedaj na vladi, je bil izvoljen Konstantin Bratianu.

O sestanku med Mussolinijem in Simonom je bil izdan kratek kominike, v katerem se samo pravi, da je potekel razgovor med obema državnikoma v prijateljskem in pristranskem tonu.

Po informacijah angleškega tiska pa je Simon pojasnil Mussoliniju, da se morejo razorožitvena pogajanja vršiti le v okviru Društva narodov in se mora zato Nemčija vrniti v Zenevo. Enakopravnost Nemčije priznava Anglija v načelu, toda te enakopravnosti ni mogoče doseči z oboroževanjem Nemčije, temveč z razorožitvijo drugih. Pogoj pa je neomejena mednarodna kontrola nemškega oboroževanja.

Simon je izjavil, da se je v razgovorih z vodilnimi državniki prepričal, da je treba najprej rešiti razorožitveno vprašanje in šele potem bi se moglo govoriti o reformi Društva narodov. Ta pa bi se smela izvršiti samo s tem namenom, da se utrdi avtoriteta ženevske organizacije. Vojno je treba na vsak način preprečiti, ker bi vojna vsako državo uničila.

V svoji spomenici odklanja Francija nenapadalni pakt z Nemčijo, ker ta ne bi mogel presežati obveznosti, ki jih je Nemčija že sprejela z drugimi pogodbami. Vsako revizijo mirovnihih pogodb Francija odklanja. Nemčiji prizna Francija tudi 300 tisoč mož vojske, če razpusti vse hitlerjevske bojne organizacije, ki pa vse morajo na vsak način podvreči mednarodni kontroli. Defenzivno orodje Nemčija sme imeti, ne pa tankov in letal. Francija je za prepoved kemične vojske in pristane tudi na uničenje svojega bombnega letalstva. Pogajanja o Posaarju so mogoča le v okviru Društva narodov.

Francoska vlada je izjavila, da Francija takoj zniža svoje zračno brodogojstvo za 40%, če pride v razorožitvenem vprašanju do sporazuma in če tudi druge države znižajo število svojih letal.

Velikanski finančni škandal je bil odkrit v Franciji. Nekaj ruski emigrant Staviski je osleparil razne banke in zasebnike, zlasti pa mestno zastavljalnico v Bayonnu za skoraj eno milijardo frankov. V škandal je zapletena cela vrsta uglednih francoskih osebnosti iz političnega življenja in ni izključeno, da pride tudi do ostavke vlade. Gotovo pa je, da bo moral odstopiti kolonialni minister Dalimier.

Ameriški finančni minister Woodin je definitivno odstopil in finančno ministristvo je prevzel Morgenthau ml.

Za šefa nemškega generalštaba je imenovan general Fritsch.

Pretrusujoča odkritja o mučenju internirancev v hitlerjevskih taboriščih je objavil »Manchester Guardian«. Po trditvi tega lista je bilo samo v taborišču Dachau-u do smrti mučenih 50 ljudi.

Neka deputacija Arabcev je obiskala Hitlerja in ga zaprosila, da prevzame Nemčija protektorat nad Palestino, da bi se v Palestini začela izvajati svojo protizidovsko politiko.

Predsednik južnoafriškega parlamenta Hattingh je bil iz zasede od neznanih ljudi ubit.

Velikansko čistko je izvršil Stalin v komunistični stranki. Od 3 milijonov članov je bila ena četrtina izbrisana iz komunistične stranke. Izključeni iz stranke so bili tudi stari komunistični borci. Kdor je iz komunistične stranke izključen, ta dobi tudi manj živil in oblek.

Denarstvo

Tečaji državnih in od države zajamčenih papirjev

Finančni minister je določil tečaje državnih in od države zajamčenih papirjev tako-le:

2 in pol odstotna vojna škoda nominale 1000 Din po Din 380.—

7% posojilo iz l. 1921, nominale 100 Din, po Din 80.—

4% agrarne obveznice iz leta 1930, nominale 100 Din po Din 50.—

6% državne obveznice iz leta 1930, nominale 100 Din po Din 70.—

delnice Priv. agrarne banke, nominale 500 Din po Din 400.—

Ti tečaji veljajo od 26. decembra dalje do preklica in jih morajo uporabljati vsi državni zavodi in samoupravna telesa v primerih, ko morajo na podstavi posebnih zakonov, uredb in pravilnikov sprejemati te obveznice kot jamstvo (kavcijo) po borznem tečaju.

*

Bolgarska Narodna banka je znižala obrestno mero od 8 na 7%, za lombardna posojila pa od 9 na 8%. Tako imajo tudi že na Bolgarskem nižjo obrestno mero ko pri nas. Od vseh evropskih držav ima le še Albanija višjo obrestno mero!

Litavska Narodna banka je znižala obrestno mero od 7 na 6 odstotkov.

Po zadnjem izkazu Češkoslovaške narodne banke se je zlata podloga znižala za 0.19 na 1.707 milijonov Kč, devizna pa se je zvišala za 6.8 na 926 milijonov Kč. V sled konca leta so narasla menična posojila za 225 na 1.233, efektivna za 50 na 55.6, lombardna pa le za 4 na 460 milijonov Kč. Čeprav je vsled konca leta obtok bankovcev narasel za 229 milijonov, še ne dosega 6 milijard, temveč znaša le 5905 milijonov čsl. kron. Zakonito kritje bankovcev je padlo od 40.5 na 38.9 odstotkov.

Češkoslovaška narodna banka izplača za leto 1933 210 Kč dividende, kar odgovarja 6.22% obrestovanju. Lani je izplačala 240 čsl. kron, kar je odgovarjalo 7.11% obrestovanju.

Ustanovil se je sindikat italij. bank, ki prevzel emisijo 4% italijanskega notranjega posojila v višini 4 milijard lir. Posojilo se bo uporabilo za kritje starih dolgov, ki zapadejo v l. 1934.

Švicarske banke so dovolile Bolgarski kredit v višini 50 milijonov levov. Kredit je namenjen za financiranje izvoza agrarnih proizvodov.

Po zadnjem izkazu Francoske banke se je odtok zlata ustavil in po več mesecih je zopet zabeležila banka precej znaten dotok zlata. Zlata podloga banke se je povečala za 152.71 milijonov frankov, večinoma vsled zlata, ki ga je deponirala Holandska banka.

Hranilne vloge v Avstriji so v prvi polovici decembra nazadovale za 10.5 milijonov šilingov.

Iz naših organizacij

Slovensko trgovsko društvo v Mariboru je imelo prejšnji petek sejo, na kateri je bilo podano zaključno poročilo o tečaju za moderno aranžiranje izbožbenih oken, ki ga je priredilo društvo v dneh od 14. novembra do 22. decembra pr. l. Zanimanje za tečaj, kakor smo že poročali, je bilo izredno in sicer se je udeležilo tečaja 38 udeležencev. Tečaj se je končal z zadovoljivim uspehom. Na željo nadaljnjih zainteresov namerava društvo obnoviti tečaj v najkrajšem času. Čas in kraj prireditve se pravčasno objavi. Nadalje je odbor razpravljal o raznih aktualnih vprašanjih in društvenem delovanju, ki se razvija pozitivno in v pravi smeri. Sprejel je obnem 19 nanovo pristopivših članov.

TEDEN NA LJUBLJANSKI BORZI

Posrebno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče

Tendenca nestalna.

Devizni promet v preteklem tednu ni bil tako živahen, kakor v minulem, ki je zaključil s presežkom za nad 521 tisoč dinarjev napram skupnim zaključkom, perfektiviranim v tem tednu v višini Din 2 milijona 58.588.—

Iz naslednje razpredelnice:

2. januarja 1934	Din 729.925'15	Din —	Dunaj
3. januarja 1934	Din 142.225'80	Din —	Dunaj
4. januarja 1934	Din 478.999'37	Din —	Dunaj
5. januarja 1934	Din 707.437'68	Din —	Dunaj

je razvidno, da je zaključil torkov borzni sestanek z največjim, sredin pa z najmanjšim dnevnim deviznim prometom in da so na poedinih borznih sestankih prevladovali zaključki v devizi Dunaj in inozemskih dinarjih.

Narodna banka je tudi tokrat intervenirala v običajnem obsegu in dala skupno za 160 tisoč dinarjev deviznega blaga in sicer Londona za 100 tisoč, Pariza pa za 60 tisoč dinarjev.

Vsled privatne ponudbe je bilo nabavljeno Amsterdama za tri tisoč dinarjev, Curiha za Din 44.000.—, Londona za Din 16.000.—, Newyorka za Din 5.000.—, Pariza za Din 23.000.—, Trsta za Din 5.000 in Prage za Din 4.000.—

V avstrijskem privatnem kliringu je bil totedenski devizni promet znatno slabši od minulega, ker je bilo zaključeno avstr. šilingov za 221 tisoč dinarjev manje in inoz. dinarjev pa za 38 tisoč Din manje nego v prejšnjem tednu.

Porast, oziroma padec skupnega v posameznih devizah tekom tega tedna doseženega prometa (vse v tisočih Din) v primeri z minulim tednom (številke v oklepajih) je bil ta:

Devize	Minuli teden	Tekoči teden
Amsterdam	2	3
Curiah	22	44
London	154	116
Pariz	87	63
Praga	—	4
Newyork	172	5
Trst	78	5
Stockholm	8	—
Din deviza	985	947
Dunaj	1.073	852

Avstrijski šilingi so bili to pot zaključevani po Din 9'12 (na prvih treh borznih sestankih), na včerajšnjem borznem sestanku pa po Din 9'10 in Din 9'15.

V bonih grške Narodne banke ni bilo ne prometa ne notic.

Devize	2. januarja 1934		5. januarja 1934	
	najnižji	najvišji	najnižji	najvišji
Amsterdam	2302'90	2314'26	2298'18	2309'54
Berlin	1365'14	1375'94	1360'14	1370'94
Bruselj	795'79	799'73	794'96	798'90
Curiah	1108'35	1113'85	1108'35	1113'85
London	185'86	187'46	185'53	187'13
Newyork	3586'05	3614'31	3591'61	3619'87
Pariz	224'32	225'44	224'57	225'69
Praga	170'23	171'09	170'12	170'98
Trst	299'90	302'30	300'57	302'97

Temeljem gornje tečajne razpredelnice so bili v razdobju tega tedna doseženi naslednji tečajni porasti (izraženo v točkah): Newyork 5'56, Pariz 0'25 in Trst 0'67. Nasprotno pa je v istem času oslabil tečaj Amsterdama za 4'72 poena, Berlina za 5 poenov, Bruslja za 0'83 poena, Londona za 0'33 poena in Prage za 0'11 poena. Curiah je ostal nespremenjen, ostale devize niso beležile.

Efektivno tržišče

Na tukajšnjem efektivnem tržišču je vladala ves tekoči teden mlačna tendenca; zaključkov ni bilo.

Notice industrijskih in bančnih papirjev so povsem izostale, dočim so državni efekti beležili večji del ob nespremenjenih tečajih. Malenkostno tečajno oslabitev očituje 7% investicijsko posojilo, ki je tekom tedna popustilo za 1 točko v povpraševanju in istotako Beglučke obveznice za pol

točke, tudi v povpraševanju, medtem ko so Seligmanove obveznice v tem razdobju okrepile svoj denarni tečaj za dve točki. Vojna škoda je skozi ves ta teden beležila 296.— v povpraševanju in od četrtka dalje Din 297.— v ponudbi, kakor je razvidno iz spodnjih tečajnih tabel.

Dne 2. januarja 1934.:

	Povpr. Din	Pon. Din
Investicijsko posojilo iz l. 1921	55—	—
Inozemsko državno posojilo v zlatu 1922	38—	—
Inozemsko državno posojilo v zlatu 1927	35—	—
Obveznice državne hipotekarne banke iz l. 1927	50—	—
Obveznice za finančno likvidacijo agrarnih odnošajev v Bosni in Hercegovini iz leta 1921	26—	28—
Obveznice za finančno likvidacijo poškodb begskih posestev v Bosni in Hercegovini	37—	39—
Loterijska državna renta za vojno škodo	296—	—

Dne 5. januarja 1934.:

	Din	Din
Investicijsko posojilo iz l. 1921	54—	55—
Inozemsko državno posojilo v zlatu 1922	38—	40—
Inozemsko državno posojilo v zlatu 1927	35—	36—
Obveznice državne hipotekarne banke iz l. 1927	52—	—
Obveznice za finančno likvidacijo agrarnih odnošajev v Bosni in Hercegovini iz leta 1921	26—	—
Obveznice za finančno likvidacijo poškodb begskih posestev v Bosni in Hercegovini	36'50	—
Loterijska državna renta za vojno škodo	296—	297—

Notic ostalih državnih efektov ni bilo.

Žitno tržišče

Tudi na žitnem tržišču je vladala nespremenjena mirna tendenca, prometa ni bilo. Cene koruzi so ostale brez sprememb, dočim je beležila od 4. t. m. dalje pšenica za 2 in pol pare nižje pri kg, prav tako je popustila cena moki in sicer za 5 par pri kg kot nam predočuje spodnja tečajnica od 5. t. m.:

Cena za 100 kg feo vagon.

Koruzna:	Žito:	
	Din	Din
promptna dobava navadna vozina, slovenska postaja, plačilo 30 dni	125—	127'50
umetno sušena, promptna dobava, slov. postaja, plačilo 30 dni	115—	117'50
umetno sušena, dobava januar 1934, slovenska postaja, plačilo 30 dni	122'50	125—

Pšenica:	Mleviski izdelki:	
	Din	Din
sremska, 78/79, 2%, zdrava, suha, rešetana, mlev. vozina, slovenska postaja, plačilo 30 dni	137'50	140—
baranjska, 78/79, 2%, zdrava, suha, rešetana, mlev. vozina, slovenska postaja, plačilo 30 dni	137'50	140—
bačka, 79/80, zdrava, suha, rešetana, mlevska vozina, slov. post., plačilo 30 dni	140—	142'50

Moka:	Lesno tržišče	
	Din	Din
bačka, nularica, slov. postaja, plačilo 30 dni	240—	245—
banatska, nularica, slov. postaja, plačilo 30 dni	250—	255—

Tendenca nespremenjena mlačna, povpraševanja srednje živahna.

Začetkom leta 1934. se je pokazalo za izvoz našega lesa precejšnje zanimanje. V mehkem lesu se iščejo tramiči-filerji. Cene se pa še kljub povpraševanju niso zboljšale. Udomačila se je pa poleg tega tudi navada, da kupci zahtevajo le reducirane mere, kar precej nanese v škodo producenta, in te mere pač naši izvozniki ne bi smeli uvajati; kajti bolje je popustiti

na cenah kot uvesti kako spremembo pri merah, ki nikakor ne odgovarjajo faktični meri in kubikaturi lesa. Veliko lažje je izboljšati ceno, ki je odvisna od konjunktura, kakor pa popraviti napake, ki so se rasle glede merjenja, posebno pri blagu, namenjenem v inozemstvo. V deskah se išče III., ki jo pa Slovenija — pri tako reduciranih cenah in konkurenci — vsled visokih tarif ne more izvažati.

V bukovini je stalno povpraševanje po suhem blagu, dočim popuška zanimanje v gorivu.

Ponudbe:

Več vagonov Ia. orehovega lesa. 1 vagon Ia. jesenovih in lipovih hlodov. 1 vagon Ia. javorja od 2 m dolžine naprej. Kolobarji za kurjavo, 20/50.

Povpraševanja:

Smrekovi ali mecesnovi rezani trami na živ rob, 20 x 20 cm in 25 x 25 cm, od 4 m dolžine naprej, ca. 40 m³, dobava v januarju. Bukovi testoni, originalna partija, feo vagon Sušak. Trami 10 x 10, 10 x 13, 4 in 5 m, 13 x 16, 4, 5, 6 in 7 m, 16 x 18 od 5—9 m. Borove deske, I., II., 18, 24, 28, 48 in 58 mm debeline, 4 m dolžine, 1 vagon.

Adria prašek je boljši

Zunanja trgovina

KAKO DVIGNITI ČSL. IZVOZ

Bivši čsl. finančni minister dr. Engliš je predlagal že pred meseci, da se naj izvoz pospešuje na ta način, da se dovoli na vse Narodni banki oddane izvozne devize posebna premija. Ta pa naj bi se krila iz dodatkov na zahtevane importne devize. Sedaj je dr. Engliš svoj predlog obnovil in velik del javnosti je ta predlog sprejel z odobravanjem. Nasprotujeta pa mu Čsl. narodna banka in Zveza industrijcev. Sedaj se vodi o tej stvari energičen boj in je še čisto negotovo, kako se bo boj končal.

JAPANSKI DUMPING V MOŠKEM PERILU

Kakor poroča češkoslovaški list »Export« znašajo izdelovni stroški za ducat moških srajc na Japonskem le 8 do 13 Kč, ali 17-50 do 30 Din. Japonska dobavlja na Češkoslovaško moške srajce že ocarinjene, iz oxfordskega blaga po 84 Kč ducat. Japonski plavalni kostimi pa veljajo le 14 Kč za ducat.

*

Nemčija je dovolila Jugoslaviji poseben kontingent za uvoz surovega masla v višini 20 stotov na mesec. To maslo se sme uvažati le skozi nemški carinarnici v Podmoklem in pri Salzburgu.

V Sofijo so prišli angleški industrijalci, ki so izjavili, da bi vsak teden izvozili na Angleško 400 svinj, če jim vlada dovoli ustanovitev posebnih postaj za svinjerejo. Podoben predlog je sofijska vlada l. 1929 odbila.

Nemško-poljski trgovinski provizorij je bil podaljšan do 15. januarja, ker se niso trgovinska pogajanja zaključila.

Rekompensacijski sporazum je bil sklenjen med Madjarsko in Češkoslovaško ker še niso bili do konca l. 1933 izčrpani dovoljeni kontingenti. Madjarska more izvoziti še 6000 špeharjev, Češkoslovaška pa 6000 vagonov lesa.

Francosko-italijanski trgovinski sporazum je bil podaljšan do junija.

Uvozni kontingent za vino je za prve štiri mesece določen v USA na 2.663.000 galon. 95% tega kontingenta je določenih za Italijo, Francijo, Spanijo in Nemčijo, 5% pa za vse druge države.

Ameriškem parlamentu je bil predložen predlog, da se naj trikratno poviša carina vsem onim državam, ki niso plačale Ameriki zapadlih obrokov vojnih posojil.

»Derop«, nemška družba za uvoz ruskih mineralnih proizvodov, je zaključila l. 1932 z 1.8 milijona mark izgube. V prvih devetih mesecih 1933 se ceni izguba na 1.5 do 1.8 milijona mark.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Italijanski trg

Položaj na italijanskem trgu se polagoma boljše in najnižje stanje je premagano. K temu so mnogi pripomogle končne številke o žetvi. Največje zboljšanje izkazuje v začetku druge polovice decembra pšenice. Cena se je za nekatere vrste mehke pšenice pobiljšala za 3 lire pri 100 kg in notira zopet od 84-85 za cent. Na borzi se je dvignila cena pšenice na 85-50, za maj celo od 84-10 na 89-10. Istočasno se je dvignila tudi cena moke za 3 lire pri stotu.

Tudi cene za koruzo so se zboljšale. K temu so največ pripomogle vesti o slabi koruzni žetvi. Letošnja žetev je namreč znašala le 23.82 milijonov centov, dočim je pridelala Italija koruze v l. 1932 28-07 milijonov stotov. Na borzi notira koruza 49, za maj celo 50-50 lir za 100 kg.

Tudi položaj na perutninskem trgu je treba označiti kot ugoden. Dovozi odgovarjajo potrošnji, povpraševanje je živahno. Izvoz je padel skoraj na ničlo in ne znaša niti sto stotov mesečno. Žive kokoši so v Milanu padle v novembru od 5-75-6 na 5-50-6, živi piščanci na 4-75-5 lir za kg. Gosi se plačujejo v Milanu po 4-25-4-50 lir za kg. Živi purani so padli od 5-6 na 4-25-5-75 lir za kg.

Večje povpraševanje po jajcih je bilo pred prazniki. Povprečna cena je narasla od 542 na 545 lir za 1000 jajc, dočim je lani padla od 533-523 lir. Turja sveža jajca, ki se uvažajo v nezmanjšanih količinah, notirajo v Rimu še naprej 340-350 lir za 1000 kosov. Verjetno je, da se cene ne izpremenijo.

Položaj na lesnem trgu je še nad nivojem l. 1932. in ga mogoče označiti kot ugodnega. Uvoz je padel od 100.445 v septembru na 96.716 ton v oktobru, dočim je l. 1932 v istem času narasel od 80.508 na 85.198 ton. Toda padeč v teh mesecih je sezonski in l. 1932 se je uvoz povečal le vsled zelo nizkih cen. Cene so se v zadnjih mesecih zopet popravile. Zlasti se je zboljšal položaj za avstrijske uvoznike, ker je znižana za avstrijski les prevoznina na italijanskih železnicah za 20 odstotkov. Cene so ohranile v novembru s težavo svojo višino, koncem novembra pa so začele padati. Cena gradbenega lesa je padla povprečno za 10-20 lir za m³, jelove deske I. a za 20 lir, III. za 10. Pri boljših vrstah je bil padeč še večji. Tako so padle deske iz oreha za 100 lir, to je na 650-1100 lir za m³. Cena drvam in oglju so ostale nespremenjene. — (Glasnik Zavoda za pospeševanje zrn. trgovine.)

IZ ZADRUŽNEGA REGISTRA

Vpisala se je Zadruga državnih uslužbenika za nabavku namirnica v Velenju. Torej zopet nova nabavljalna zadruga in zopet novo podjetje, ki uživa davčne olajšave!

V likvidacijo je prešla Gospodarska zadruga v Ormožu.

Kako so obdačeni avtomobili

Kakor poročajo listi, so v vsej Jugoslaviji lastniki avtomobilov v zelo velikem številu odjavili svoja vozila. Vzrok teh odjav je le v visokih davščinah, ki jih je treba plačati za motorna vozila. Zadnji »Avto-Vestnik« objavlja zanimive podatke o davščinah, ki jih mora plačati lastnik srednje velikega, 1500 kg težkega in 100 tisoč Din vrednega avtomobila v enem letu od dneva prevoza avtomobila na naše državno ozemlje. Za tak avtomobil se plačajo te davščine:

	Din
1. carina	21.000
2. skupni davek in ostali dodatki	7.000
3. luksuzna taksa	12.000
4. občinska trošarina	1.500
5. kaldrmina	500
6. drž. letna in prijavna taksa	3.102
7. stroški registracije pri prometni oblasti	400
8. banovinska taksa v najmanj obremenjeni banovini (Savski)	750
9. občinski prometni davek (n. pr. v Zagrebu)	1.000

Če porabi ta avtomobil na 100 km samo 15 l bencina ter vozi lastnik samo 10 tisoč km na leto, tedaj plača razen gornjih takš še:

	Din
1. na carini na bencin in davku na poslovni promet	2.600
2. na državnih, samoupravnih in občinskih trošarinah od 1500 l bencina	3.208

Skupno je torej treba plačati za avtomobil v enem letu 53.060 dinarjev, to je več ko polovico vrednosti vozila samega.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobl in svetloilika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, mouge in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Sebeburgova ul. 8. Telefon št. 22-72.

Konkurzi in prisilne poravnave

Odpravljen je konkurz osrednje gospodarske zadruge Panonije, ker je bila razdeljena vsa masa.

Uvedeno je poravnalno postopanje o imovini zakupnika menze Oficirskega doma v Ljubljani Gejustibeka Save. — Poravnalni sodnik Avsec, poravnalni upravnik Tomažin Franc. Narok za sklepanje poravnave dne 7. februarja ob 9. Rok za oglasitev do 26. januarja.

»SLUŽBENI LIST«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 6. januarja objavlja med drugim: Uredbo za izvrševanje zakona o kontroliranju čistih

ne izdelkov iz zlata, srebra in platine — Aventično tolmačenje uredb o zaščiti kmetov in o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov — Prepoved uvoza in prodaje preparatov, ki niso prijavljeni niti odobreni — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

TVORNICI ZA MONTAŽO AVTOMOBILOV

Banska uprava je dovolila ustanovitev delniške družbe »Avtomontaža«, ki so jo ustanovili: inž. Stanko Bloudek, trgovec Hinko Graned v Čakovcu, posestnik Tiho ml. Jenko v Ljubljani in ravnatelj Jugoslovenske banke v Ljubljani Josip Ljubič. Osnovna glavnica znaša 500.000 Din in je razdeljena na 500 delnic po 1000 Din. — Namen družbe je montiranje avtomobilov in njih prodaja, polagoma pa bo družba izdelovala tudi karoserije ter ličarska in tapetniška dela.

GRADBENA DELAVNOST V BEOGRADU

Po statističnih podatkih beograjske občine je bilo v letu 1933 zgrajenih v Beogradu 370 poslopij v skupni vredn. 152,4 milijonov dinarjev. Leta 1932 je bilo zgrajenih 689 poslopij v skupni vrednosti 285,2 milijonov dinarjev. Gradbena delavnost je v Beogradu padla v letu 1933 za 46%.

PADEC ČESKOSLOVAŠKIH DOHODKOV

Vsi neposredni davčni in takсни dohodki so znašali na Českoslovaškem v letu 1933 4 milijarde in 373 milijonov Kč, to je za 978 milijonov manj ko leta 1932. Vendar pa so se v decembru dohodki nekoliko dvignili in je zato upati, da se bo situacija v prihodnjem letu zboljšala.

NEMŠKI DUMPING HMELJA

Nemška vlada je uvedla izvozno premijo za hmelj v višini 40 mark za 50 kg. Vsled tega more Nemčija s svojimi cenami z uspehom konkurirati s Českoslovaškim, ki ne uživa takšne podpore. Posledica nemškega dumpinga se že kaže in izvoz Českoslovaškega hmelja zastal.

Razno

Zagrebski gostilničarji zahtevajo, da urvede banovina v smislu uredbe o javnih delih trošarino na vino in žganje.

Za tlakovanje Beograda je bilo v l. 1919 do 1933 izdanih 295.461.000 Din.

Nemška manjšina ima na Madjarskem 50 nemških in 118 utrakvističnih šol in pride 3281 Nemcev na eno šolo. Na Českoslovaškem pa imajo Madjari 840 madjarskih šol in pride na eno šolo 880 Madjarov!

Na Madjarskem je v primeri z lanskim letom padlo število konkurzov od 249 na 111, število prisilnih poravnav od 1098 na 425 in zasebnih poravnav od 128 na 43. Skupne pasive so padle od 68,8 na 20,1 milijonov pengov.

Hirtenberška tvornica orožja izkazuje za leto 1932 989.000 šilingov kosmatega dobička, za skoraj 600.000 šilingov več ko v letu 1931. Po plačilu davkov in potrebnih odpisov je ostalo za dividendo 420.000 šilingov in bo družba izplačala 7-50 šilingov dividende od delnice, kar odgovarja 10% obrestovanju.

V Abesinijo je dospela posebna japonska komisija, ki je dobila od abesinske vlade dovoljenje, da prične na površini 400 hektarjev s poizkusnimi nasadi bombaža. Če bi se gojitev obnesla, bo Abesinija glavni dobavitelj bombaža za japonske tvornice.

Dohodki Sueške družbe so znašali v času od 1. januarja 1933 do 26. decembra 834 milijonov zlatih frankov, to je za 10% več ko v lanskem letu.

Tovornih avtomobilov je bilo izdelanih v prvih 11 mesecih l. l. v sovjetski Rusiji 36.167, osebnih 8.792 in traktorjev 65.782.

CENE KOŽAM

Združenje usnarjev je določilo za prihodnje tri mesece cene za svinjske kože tako-le: kože I. vrste po 7 do 8 Din, II. vrste 15% ceneje in tretje vrste po vrednosti. Druge kože so se v Ljubljani plačevale: volovske po 9, kravje po 8, bikove po 6 do 7, telečje po 13, kože domačih prašičev po 8-50, in hrvaških po 4 Din za kilogram.

Program ljubljanske radio postaje

Sreda, dne 10. jan. 12.15: Plošče — 12.45: Poročila — 13: Čas, plošče — 18: Komorna glasba, radio-kvintet — 18.30: Radio orkester — 19: O narodni vzgoji (dr. St. Gogača) — 19.30: Literarna ura: Naše morje v narodni pesmi (A. Širok) — 20: Prenos opere iz Ljubljane. V odmoru: Čas in poročila.

Četrtek, dne 11. jan. 12.15: Plošče — 12.45: Poročila — 13: Čas, plošče — 18: Nega dojenčka (dr. Konvalinka-Tavčar) — 18.30: Srbohrvaščina (dr. Rupel) — 19: Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj) — 19.30: Plošče po željah — 20: Prenos iz Beograda — 22: Čas, poročila, Radiojazz.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama, začetek ob 20.
Torek, dne 9. januarja: Zaprt.
Sreda, dne 10. januarja: Sonjkin in njegova sreča. Red B.
Četrtek, dne 11. januarja: Komedijska zmešnjav. Red Četrtek.
Petek, dne 12. januarja ob 15: Čvrček za pečjo. Dijaška predstava. — Cene od 5 do 14 dinarjev.

Opera, začetek ob 20.
Torek, dne 9. januarja: Zaprt.
Sreda, dne 10. januarja: Tičar. Red Sreda.
Četrtek, dne 11. januarja: Boheme. Red C.
Petek, dne 12. januarja: Zaprt.

E. Br. 18.735.

Nabavka masti za vojaštvo.

Na dan 10. januarja 1934. se bo obdržala prva javna ustmena licitacija

ob 11. uri pri Intendanturi Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani (Metelkova ulica — pri Taboru) za nabavko in predajo:

masti (svinjske) 40.000 kg.

Uslovi in vsi ostali podatki glede te licitacije se dobijo za časa uradnih ur pri Intendanturi Dravske divizijske oblasti.

Kavcija od 5% vrednosti masti se ima položiti istega dne do 10. ure pri filijalki Poštne hranilnice v Ljubljani.

Konkurenti naj prineso s seboj vse predpisane dokumente, katere predvideva Zakon o državnem računovodstvu.

Iz Intendanture Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani.

KLISEJE

vseh vrst po fotografijah ali risbah izvršuje najsolidnejše klišarna ST-DEU LJUBLJANA DALMATINOVA 13

Naročajte in širite „Trgovski list“!

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Jvan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudniške vode.

Točna in solidna posrežba! — Zahtevajte cenik!

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR LJUBLJANA GREGORČEVA 11-23 Tel. 25-52 Telegram: Tiskarna Merkur

Motvoz Grosuplje

domač slovenski izdelek • Svoji k svojim!

Tovarna motvoza in vrvarna d. d. Grosuplje pri Ljubljani